

به نام خدا

هنر اداره کلاس و مدرسه

مولفان :

زری کاظمی

مریم محمدلو

طاهره شریفی

سکینه نظرلو

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۳)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: کاظمی، زری، ۱۳۵۷
عنوان و نام پدیدآور: هنر اداره کلاس و مدرسه / مولفان زری کاظمی، مریم محمدلو، طاهره شریفی، سکینه نظرلو.
مشخصات نشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری: ۱۳۴ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۱۱۱-۷-۷
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: مدیریت کلاس و مدرسه
شناسه افزوده: محمدلو، مریم، ۱۳۵۶
شناسه افزوده: شریفی، طاهره، ۱۳۶۱
شناسه افزوده: نظرلو، سکینه، ۱۳۵۶
رده بندی کنگره: PN۲۱۵۹
رده بندی دیویی: ۸۰۹/۲۲۰
شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۹۳۸۸۱
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: هنر اداره کلاس و مدرسه
مولفان: زری کاظمی - مریم محمدلو - طاهره شریفی - سکینه نظرلو
ناشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳
چاپ: زبرجد
قیمت: ۱۳۴۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب‌رسان:
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۱۱۱-۷-۷
تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	پیشگفتار.....
۱۱	فصل اول: تأثیر روابط معلم - دانش آموز بر مدیریت کلاس.....
۱۱	روابط معلم و دانش آموز
۱۲	ایجاد روابط مثبت با دانش آموزان:
۱۲	شرح:.....
۱۲	جتنب از تنبیه شدید و مکرر:.....
۱۶	اجتناب از شوخی:.....
۱۶	پرهیز از پیش داوریهای غیر منصفانه:.....
۱۸	ثبات داشتن و بخشنده بودن:.....
۱۹	داشتن انتظاراتهای بالا و ممکن:.....
۱۹	تحلیل:.....
۲۲	اجتناب از روابط وابستگی‌زا:.....
۲۲	شرح:.....
۲۳	افزایش روابط غیرمشروط میان معلم و دانش آموز:.....
۲۵	شناساندن عوامل موفقیت و شکست
۲۶	یک برنامه مطالعه انتخابی:.....
۲۷	نوعی از صامت خوانی مستمر:.....
۲۷	شرح:.....
۲۹	مطالعه کنندگان متمرّد:.....

۳۴	ارایه بازخورد:
۳۴	شرح:
۳۹	فصل دوم: شایستگی هیجانی - اجتماعی در اداره کلاس درس
۳۹	تعریف شایستگی هیجانی - اجتماعی
۴۰	دیدگاه‌های نظری در مورد شایستگی
۴۳	عوامل مؤثر بر شایستگی هیجانی - اجتماعی
۴۵	الگوها و مدل های شایستگی هیجانی - اجتماعی
۴۵	الف) الگوی شایستگی روانی اجتماعی فلنر
۴۸	ب) مدل شایستگی‌های هیجانی - اجتماعی گلنن
۵۱	ابعاد شایستگی‌های هیجانی - اجتماعی
۵۳	ج) الگوی شایستگی اجتماعی - روانی هالبرست
۵۴	مقوله های شایستگی
۵۷	ارتباط شایستگی با شخصیت
۵۷	شایستگی اجتماعی و محیط خانواده
۵۸	رابطه شایستگی اجتماعی - روانی و عملکرد در موارد متعدد
۶۱	فصل سوم: تأثیر جو روانی - اجتماعی کلاس بر مدیریت خوب
۶۱	تعریف جو روانی - اجتماعی
۶۳	ابعاد جو روانی - اجتماعی کلاس
۶۴	انواع جوهای روانی - اجتماعی حاکم بر کلاس
۶۴	۱- جو روانی - اجتماعی مطلوب (بالا)
۶۴	۲- جو روانی - اجتماعی نامطلوب (پایین)

۶۴	۳- جو روانی اجتماعی متوسط
۶۵	راهکارهای ایجاد جو مطلوب در کلاس درس
۶۶	تعامل معلم- دانشآموز
۷۱	فصل چهارم: مبانی مدیریت آموزشی.....
۷۱	آموزش و پرورش دو نقش بسیار اساسی در جامعه دارد:
۷۱	تعاریف مدیریت آموزشی:
۷۱	• تعریف مدیریت آموزشی به صورت عام:
۷۱	• تعریف مدیریت آموزشی به صورت خاص:
۷۲	وظایف مدیران آموزشی:
۷۲	ویژگی های مدیریت آموزشی:
۷۳	اهمیت نظام های آموزشی در جامعه:
۷۳	نقش های اساسی مدیریت آموزشی کارآفرین:
۷۳	ایجاد مدیریت مشارکتی:
۷۴	پیامدهای مدیریت مشارکتی:
۷۴	تقدم اثر بخشی بر کارایی:
۷۴	تفسیر ونوآوری:
۷۵	کارکردهای مدیریت آموزشی:
۷۵	دیدگاههای مختلف کارکردهای مدیریت آموزشی :
۷۶	برنامه ریزی
۷۶	سازماندهی
۷۷	هدایت

- هماهنگی ۷۷
- ارزشیابی ۷۷
- رهبری آموزشی: ۷۷
- تعاریف مختلف رهبری ۷۷
- تعریف رهبری آموزشی: ۷۸
- سطوح مختلف نظام های آموزشی: ۷۸
- ویژگی رهبران آموزشی: ۷۸
- برخی شیوه های رهبری: ۷۹
- وظایف رهبر آموزشی: ۷۹
- رویه های اثر بخشی رهبران در سازمان: ۸۰
- تشابه مدیریت و رهبری: ۸۰
- تفاوت مدیریت و رهبری: ۸۰
- اهمیت مدیریت کلاس و ارتباط با دانش آموز ۸۱
- ج (کارکردهای اساسی مدیریت کلاس در زمینه ارتباط با دانش آموز چیست ؟ ۸۶.
- طراحی و سازماندهی کلاس درس : ۸۶
- رهبری کلاس درس : ۸۷
- نظارت و کنترل کیفی کلاس: ۸۹
- ارزشیابی از دیگر کارکردهای اساسی مدیریت کلاس می باشد : ۸۹
- نتیجه گیری؛ ۹۲
- فصل پنجم: راهکارهای افزایش مدیریت کلاس موفق..... ۹۵**
- اصولا می توان معلمان را به سه گروه تقسیم کرد: ۹۵

- پیشنهادهایی درباره مدیریت کلاس..... ۹۶
- عمل کنید، تنها واکنش نشان ندهید..... ۹۷
- مسئولیت ها را واگذار کنید..... ۹۸
- عقب بایستید و به دیگران فرصت بدهید..... ۹۸
- آرام، خونسرد و حرفه ای برخورد کنید..... ۹۸
- به دانش آموزان توجه کنید و این توجه را نشان دهید..... ۹۹
- رفتارهای خوب و مطلوب دانش آموزان را در نظر بگیرید..... ۹۹
- از تجربه های همکارانتان استفاده کنید..... ۱۰۰
- پیامدهای منطقی، طبیعی و تدبیری رفتارها را در نظر بگیرید..... ۱۰۰
- به طور انفرادی تأدیب کنید..... ۱۰۱
- دانش آموزان مشکل آفرین خود را با دانش آموزان کلاس دیگر جابهجا کنید..... ۱۰۲
- تفاوتهای فردی دانش آموزان را در نظر بگیرید..... ۱۰۳
- قانون را اجرا کنید، دلیل تراشی را نپذیرید..... ۱۰۳
- محیط کلاس را به نحو مطلوبی سازماندهی کنید..... ۱۰۴
- اساس و ریشه رفتارهای نامطلوب را از بین ببرید..... ۱۰۴
- ارتباطات چشمی را دست کم نگیرید..... ۱۰۵
- سوء رفتارهای خاص را دقیق مشخص کنید و به آن عنوان کلی ندهید..... ۱۰۵
- نشان دهید که از آنچه در کلاس جریان دارد، آگاه هستید..... ۱۰۶
- به رفتارهای طبیعی جنبه قانونی بدهید..... ۱۰۶
- دانش آموزان را با احترام صدا کنید..... ۱۰۷
- نام دانش آموزان را به خاطر بسپارید..... ۱۰۷

- انتظارات خود و نیازهای دانش آموزان را با هم در نظر بگیرید ۱۰۸
- نتایج تکالیف و امتحانات را زود اعلام کنید ۱۰۸
- به قوانین و رویه ها توجه کنید ۱۰۹
- قبل از شروع درس، حواس دانش آموزان را متمرکز کنید ۱۰۹
- دانش آموزان را متعجب و غافلگیر کنید ۱۰۹
- سرحال و خوشرو باشید ۱۱۰
- به دانش آموزان فرصت فکر کردن بدهید ۱۱۱
- دانش آموزان را در پیدا کردن راه حل مشکلاتشان یاری کنید ۱۱۱
- خلاصه کتاب حاضر ۱۱۲
- اصول مدیریت کلاس ۱۱۳
- توضیح دهنده ۱۱۳
- مشارکت‌دهنده ۱۱۳
- معلم توانمند ساز ۱۱۴
- روش های مدیریت کلاس ۱۱۴
- روش رفتارگرایانه ۱۱۴
- روش تعامل گرایانه ۱۱۵
- روش غیر مداخله جویانه: ۱۱۵
- نتیجه گیری ۱۱۵
- منابع: ۱۱۷

پیشگفتار

زندگی انسان‌ها بیش از پیش به یکدیگر مربوط شده است و این امر لزوم برقراری روابط انسانی مطلوب با دیگران و آموزش آن را بیشتر کرده است. کم رنگ شدن مرزهای سیاسی، فرو ریختن حصارهای فرهنگی، بسط بزرگ راه‌های اطلاعاتی، تبلیغات متنوع و جاذب دانش آموز، تغییرات سریع اجتماعی و اقتصادی، تغییر پایگاه و نقش‌های پدران و مادران، وجود بحران‌های روانی، ... مدرسه و معلم ما را با نگرانی‌های عمیقی روبرو کرده است. ارتباط انسانی سالم و مؤثر منشأ فرهنگ و زمینه ساز حرکت و ارتقای انسانی است. فقدان یا ضعف ارتباط مؤثر مانعی در راه هر نوع تعالی اجتماعی است. کاستی در ارتباط انسانی او را در معرض بسیاری از آسیب‌های اجتماعی قرار می‌دهد.

هر سازمانی از جمله آموزش و پرورش، نیاز به هماهنگی، برنامه ریزی و رهبری عملیات اعضای خود دارد تا در نتیجه این هماهنگی به اهداف خود دست یابد و این هماهنگی جز در سایه ارتباط انسانی مؤثر میسر نخواهد شد. وسایل انضباطی کودکان اغلب در اثر کنش نادرست و الگوهای سازمانی و مدیریتی حاصل می‌شود. دانش آموزان به عنوان اعضا باید بدانند جامعه‌ای که در آن بسر می‌برند چگونه است و چگونه می‌توانند، نقش خود را به نحو احسن ایفا نمایند.

آموزش و پرورش یکی از نهادهای اصلی جامعه است که تعلیم و تربیت و ساختن انسان مطلوب و مؤثر را در جامعه به عهده دارد. برای پرورش افراد مطلوب، نیاز به یک نظام آموزشی کارآمد است که اجزاء و عناصر آن اعم از مواد درسی، دانش آموز، معلم، وسایل آموزشی، فضا و غیره با یکدیگر ارتباط متقابل دارند تا اهداف مورد انتظار تحقق

یابد. از طرف دیگر، تدریس و آموزش از نظر ماهیت یک نظام ارتباطی متقابل است و مدرسه به سان گروه پویایی، درصدد آماده کردن افراد برای ورود به جامعه در سطح بسیار گسترده تری است. کلاس درس نیز به عنوان یک گروه کوچک اجتماعی و کوچک ترین خرده سیستم اجتماعی در نظام آموزشی دارای خصوصیات و ویژگی های منحصر به فردی است که آن را از سایر سازمان ها و نهادهای اجتماعی متمایز می کند. این خرده سیستم بدنبال تحقق اهداف آموزشی - تربیتی است، از این رو نیاز به مدیریت دارد. با این تفاوت که در کلاس درس بیش از سایر سازمان های اجتماعی و رسمی کارکردهای مدیریت در هم تنیده است و براحتی از هم قابل تفکیک نیست. ارتباط امری اکتسابی است که مهم ترین مکان برای کسب آن کلاس درس است. ارتباط نیز، عامل اصلی یادگیری است. "مدیریت کلاس" و "ارتباط" دارای کنش متقابل گسترده و پیچیده ای می باشند که خلل و ضعف در هر کدام تحقق اهداف تعلیم و تربیت را با چالش هایی عمیق روبرو خواهد ساخت.

فصل اول: تأثیر روابط معلم – دانش آموز بر مدیریت کلاس

روابط معلم و دانش آموز

آموزش، بدون ایجاد رابطه معنایی نخواهد داشت. معلمان در همان آغاز کار خود پی می‌برند که نحوه برقراری ارتباط با دانش‌آموزان بسیار اهمیت دارد. آنان از خود می‌پرسند، آیا باید به پرورش دانش‌آموزان پرداخت و به آنها عشق ورزید و یا باید سخنگو بود و انتظارات زیادی از آنها داشت؟ آیا باید به دانش‌آموزان نزدیک شد یا از آنها فاصله گرفت؟ اینها پرسشهایی است که اغلب معلمان تازه‌کار در اندیشه آن هستند. معلمان با تجربه که شیوه خاصی را پس از طی سالها برگزیده‌اند، کمتر در این موارد می‌اندیشند. به هر حال توصیه می‌شود تا معلمان به تأثیر نوع ارتباط خود بر شکل‌گیری گرایش‌های انگیزش دانش‌آموزان توجه کنند. در این فصل و چند فصل دیگر چندین روش برقراری ارتباط را مورد بحث قرار می‌دهیم، که موجب بهبود انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان می‌گردد. در آغاز می‌توان گفت که رابطه مبتنی بر محبت، احترام و اعتماد متقابل میان معلم و دانش‌آموز هم موجب می‌شود تا دانش‌آموز به معلم وابسته نشود و هم انگیزه تحصیلی وی را افزایش می‌بخشد.

ایجاد روابط مثبت با دانش‌آموزان:

شرح:

اولین هدف معلم باید برقرار کردن رابطه‌ای مطلوب، دوستانه و حمایت‌کننده با دانش‌آموزان باشد. چنین هدفی فقط با تعامل میان معلم و دانش‌آموز حاصل می‌آید. چند روز اول مدرسه و اولین دیدارهای دانش‌آموزان به آنها احترام نگذاشته‌اند در برابر آنها نخندند. زیرا ایشان بر این باورند که دانش‌آموزان برای احترام گذاشتن به معلم باید از وی بترسند. اما نظریه‌پردازان انگیزش می‌گویند که در روزهای اول به دانش‌آموزان نشان دهید که به آنها علاقه دارید و می‌توانند به شما اعتماد کنند و در صورت نیاز برای هر کمکی به شما رجوع کنند. هدف اصلی در واقع آن است که معلم باید به عنوان فردی بالغ و قابل اعتماد برای دانش‌آموزان مطرح گردد. خوشبختانه راههای بسیاری برای این منظور وجود دارد و ما به رایج‌ترین آنها خواهیم پرداخت. در این جا باید به یاد داشت که هرگونه برخورد با دانش‌آموز در تقویت یا تضعیف تصور آنها نسبت به معلم مؤثر است. بنابراین معلم نمی‌تواند فقط زمان معنی از روز را به برقراری ارتباط با شاگردانش اختصاص دهد. بلکه تلاش برای رابطه مثبت باید همه اوقات معلم و دانش‌آموزان را دربر گیرد.:

جتنباب از تنبیه شدید و مکرر:

معلمانی که مایلند روابط خوبی با دانش‌آموزان داشته باشند یعنی رابطه‌ای که موجب افزایش انگیزش تحصیلی آنها شود، برای آموزش رفتار مناسب نباید بر تنبیه متکی باشند. اغلب تنبیه‌ها با هدفی فراتر از خجالت دادن و ناراحت کردن دانش‌آموزان در نظر گرفته می‌شوند. در گذشته دانش‌آموزان به دلیل بی‌توجهی به درس مورد تنبیه جسمی قرار می‌گرفتند و امروزه نیز با این که این گونه تنبیه‌ها کمتر رایج است، اما بیشتر تنبیه‌ها به نحوی برای آزردن دانش‌آموزان صورت می‌گیرد. برای مثال، نوشتن ۵۰۰ مرتبه جمله «من وسایلم را فراموش نمی‌کنم» و یا رفتن به مدرسه در روزهای تعطیل و یا ایستادن در گوشه کلاس و یا ماندن در مدرسه بعد از تعطیل مدرسه، همگی مواردی

هستند که موجب آزردهی دانش‌آموزان می‌شود. معلمانی که چنین تنبیه‌هایی را مقرر می‌کنند، انتظار دارند که به نتایج مطلوب هم دست یابند. برخی از معلمان که خود مایل به تنبیه دانش‌آموزان نیستند، از والدین کودک می‌خواهند تا آنها را به دلیل رفتار مناسب در مدرسه، خود تنبیه کنند. در این موارد به طور معمول والدین محرومیت‌هایی را برای کودک خود ایجاد می‌کنند، که در نتیجه رابطه معلم و والدین با دانش‌آموز دچار اغتشاش می‌شود.

اگرچه والدین باید از نحوه عملکرد فرزندان خود در مدرسه آگاه باشند، اما نباید از والدین خواست تا آنها را تنبیه کنند. روش بهتر آن است که کاری کنیم تا والدین با امر آموزش فرزند خود درگیر شوند. باید آنان را ترغیب کرد تا کودک را به دلیل انجام تکالیفش در منزل تشویق کنند. باید دانش‌آموز را به کتابخانه ببرند و به او کمک کنند تا کتابهای مربوط به یک تکلیف را بیابد و از راههای گوناگون او را برای به دست آوردن موفقیت‌های کوچک در مدرسه تشویق کنند. معلمانی که برای موفقیت درسی کودکان به این شکل از والدین استفاده می‌کنند، در یاری رساندن به دانش‌آموزان خود موفق‌تر هستند. برعکس معلمانی که همواره در انتظار شکست یا رفتار مطلوب دانش‌آموز هستند، اغلب بیشتر باعث می‌شوند تا مشکلاتی به وجود آید.

اگرچه به ظاهر شاید این طور به نظر آید که معلم نباید هرگز دانش‌آموز را تنبیه کند، اما در واقع دوری کامل از راهبردهای تنبیه شاید دشوار باشد. معلمان باید چگونگی استفاده از روشهای انضباطی و تنبیه‌های خفیف را بیاموزند، البته به گونه‌ای که به روابط میان معلم و دانش‌آموز آسیبی نرساند. برای دوری کردن از عوارض زیانبار تنبیه، ابتدا باید خیلی کم از آن استفاده شود. معلمی که تنبیه به عنوان اولین و تنها راهبرد برخورد با دانش‌آموز استفاده می‌کند به انگیزش تحصیلی آنها آسیب شدیدی می‌رساند.

با این حال هنگامی که در کنار استفاده از روشهای غیر تنبیهی، رفتار نامناسب دانش‌آموزان همچنان ادامه می‌یابد، در این صورت باید تنبیه جزئی باشد و فقط به عنوان هشدار از آن بهره گرفته شود. هدف آن است که دانش‌آموز دریابد از مرز رفتار

مورد قبول فراتر رفته است و امکان دارد رفتارش ناراحتیهای جسمی و روان‌شناختی را برای دیگران باعث شود. در واقع تنبیه باید بیشتر از آن که واقعی باشد، نمادی باشد.

یکی از راههای تنبیه خفیف، استفاده صحیح از روش محروم کردن است. بطور مثال، وقتی دانش‌آموزی با مدادش به پشت همشاگردی خود که در جلوی او نشسته است، می‌زند معلم می‌تواند خیلی آرام به وی نزدیک شود و مدادش را بگیرد و به او بگوید «می‌توانی مدادت را در آخر وقت کلاس از من بگیری» به این طریق وی را از وسیله‌ای محروم کرده‌ایم، که با آن دوستش را اذیت می‌کرده است. همین طور اگر دانش‌آموزی مزاحم دیگران است، می‌توان از او خواست تا به آخر کلاس برود و دور از دیگر دانش‌آموزان بنشیند. البته باید وی را چنان در این مسیر هدایت کرد، تا دیگران متوجه نشوند. به این ترتیب دانش‌آموزان از موقعیتی که رفتار ناپسندش را تقویت می‌کند بیرون برده می‌شود.

به‌طور معمول لازم است تا دانش‌آموز چند دقیقه‌ای در محل جدید باشد تا در مورد رفتار مزبور بیندیشد. بعد به طوری که دیگران متوجه نشوند، می‌توان به دانش‌آموز نزدیک شد و به آرامی از وی پرسد: «فکر می‌کنی چرا از تو خواستم در اینجا بنشینی؟» معلم منتظر می‌شود تا پاسخی مناسب بشنود. سپس وی را با مهربانی به جای خود باز می‌گرداند. لازم است گفته شود که در این روش منظور این نیست که دانش‌آموز به خاطر از دست دادن چیز با ارزشی احساس ناخوشایندی پیدا کند، بلکه منظور انتقال این موضوع به دانش‌آموز است که رفتارش از حد قابل قبول تجاوز کرده است و معلم اجازه نمی‌دهد تا چنین رفتاری ادامه یابد. گاهی لازم است تا دانش‌آموز را از کلاس بیرون فرستاد و این به هنگامی است که او از رفتن به آخر کلاس خودداری می‌کند.

اگر چنین دانش‌آموزی از کلاس بیرون نرود باید از ناظم خواست تا او را از کلاس بیرون ببرد. اما در این حالت نیز نباید دانش‌آموز را با این قصد بیرون فرستاد که مورد بازداشت قرار گرفته است یا کاری اضافی را باید انجام دهد. بلکه دانش‌آموز باید به دفتر مدرسه برود و در جایی به آرامی بنشیند و لازم است تا فردی بزرگسال هم نزد وی باشد، اما

نباید دانش آموز دیگری همراه وی باشد. بعد از ۱۰ تا ۱۵ دقیقه، مدیر با مشاور مدرسه باید از او بپرسد چرا به دفتر فرستاده شده است؟ اگر بتواند علت آن را توضیح دهد، باید خیلی ساده به کلاس برگردد. البته بیرون کردن دانش آموز از کلاس باید هنگامی صورت گیرد، که دیگر تلاشها با شکست مواجه شده است. دور از انتظار نیست که اغلب معلمان در به کارگیری این روش تنبیهی با مشکل مواجه می‌شوند و تعداد اندکی نیز از آن استفاده می‌کنند. برعکس اشکال سنتی تنبیه مثل بازداشت، تعلیق و تکلیف اضافی به طور عمده در نظام آموزشی در مورد استفاده قرار می‌گیرد.

با این حال اگر این روشهای تنبیهی موفق بودند. رفتارهای نامطلوب باید کاهش می‌یافتند. درحالی که مشاهده می‌شود، که چنین نیست و بی‌علاقگی دانش‌آموزان همواره افزایش می‌یابد. گزارشهای مدیران، معلمان دانش‌آموزان و والدین این را تایید می‌کند. به طور کلی دانش‌آموزانی که اغلب به شدت مورد تنبیه قرار می‌گیرند، به دو صورت پاسخ می‌دهند. اول آن که آنها می‌آموزند که دیگر انسانها را می‌توان از طریق تهدید و آزار و اذیت کنترل کرد و در نتیجه رفتارهای پرخاشگرانه در مدارس افزایش می‌یابد، و یا شیوه تسلیم و اطاعت را پیش می‌گیرند، که این امر موجب بی‌علاقگی آنها نسبت به فعالیتهای تحصیلی می‌گردد. هرچه معلم کمتر از تنبیه استفاده کند بهتر است. در موارد نادر هم که تنبیه جزئی ضرورت می‌یابد، معلم می‌باید تلاش کند تا عصبانی نشود. مردم اغلب به هنگام عصبانیت به دیگران پرخاش می‌کنند. برخی از معلمان نیز ممکن است دانش‌آموزان را مورد توهین، تهدید و تحقیر قرار دهند. چنین مواردی حتی می‌تواند در لحظه های بحرانی برخورد مسلط باشند، قادرند با چنین موقعیتهایی سازگاری یابند، به طوری که روابط آنها با دانش‌آموزان دچار اختلال نشود. اما بسیار تفاق می‌افتد که حتی آرام‌ترین و منطقی‌ترین معلمان هم به‌طور ناخواسته دانش‌آموزی را مورد توهین و تحقیر قرار می‌دهند. در این موارد یک پوزش ساده از جانب معلم می‌تواند نتیجه خوبی داشته باشد و حتی روابط فیما بین را بهتر کند. من خود به خاطر می‌آورم که یک بار به یکی از دانش‌آموزانم پرخاش کردم و به او گفتم «برگرد و خفه شو». دانش‌آموزان همگی بسیار تعجب کردند، چون تاکنون چنین رفتاری